

Handläggare
Joakim Olsson
Telefon: 0850819207

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2021-06-23

God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av betänkandet God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6).

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 2 mars 2017 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utifrån förslagen i ett tidigare betänkande, Effektiv vård, stödja regionerna samt berörda myndigheter och organisationer i arbetet med att samordnat utveckla en modern jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård med fokus på primärvården. Utredningen föreslår i sitt sista delbetänkande att det måste synliggöras i primärvårdens grunduppdrag att primärvården svarar för hälso- och sjukvård avseende både fysisk och psykisk ohälsa. Vidare redovisar utredningen bedömningar av hur primärvården bör arbeta med psykisk ohälsa.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget till utvecklande av en bättre hälso- och sjukvård. Det är viktigt att region och kommun på olika nivåer upprätthåller en fortsatt god samordning för enskilda patienter. Förvaltningen vill därför lyfta fram utredningens förslag om förtydligande av regioners och kommuners särskilda samverkansansvar vid planering och utveckling av hälso- och sjukvården.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 2 mars 2017 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utifrån förslagen i betänkandet Effektiv vård (SOU 2016:2) stödja landstingen samt berörda myndigheter och organisationer i arbetet med att samordnat utveckla en modern jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård med fokus på primärvården. Utredningen tog namnet Samordnad utveckling för god och nära vård.

Farsta stadsdelsförvaltning

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
start.stockholm/farsta

Flera delbetänkanden har tidigare överlämnats:

- Den 7 juni 2017: God och nära vård – En gemensam färdplan och målbild
- Den 1 juni 2018: God och nära vård – En primärvårdsreform
- Den 5 juni 2019: God och nära vård – Vård i samverkan
- Den 1 april 2020: God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem

Nu har utredningen lämnat det sista delbetänkandet, God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6), och betänkandet har skickats på remiss, bland annat till Stockholms stad.

Kommunstyrelsen har i sin tur remitterat betänkande till flera instanser inom staden, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast 17 augusti.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Remissen i sammanfattning

I utredningen redovisas ett behov av att förtydliga att primärvårdens grunduppdrag innebär hälso- och sjukvård för både fysisk och psykisk ohälsa.

Betänkandet är uppdelat i 7 kapitel. Det första kapitlet och kapitel 7 innehåller författningsförslag och författningskommentar.

I kapitel 2 redovisas bakgrunden till utredningen, utredningens uppdrag, arbetssätt och utgångspunkter. Kapitlet beskriver också utredningens avgränsningar, bland annat den specialiserade hälso- och vården, vård tillhandahållen med stöd av socialtjänstlagen samt vård specifikt av barn.

Kapitel 3 beskriver olika aspekter av primärvårdens förutsättningar för arbetet med psykisk ohälsa och hur det ser ut i nuläget. Man redogör för alla aktörer på olika nivåer som är involverade i den psykiska ohälsan och för det ansvar, utifrån roll och uppdrag, som respektive aktör har.

Farsta stadsdelsförvaltning

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

De kunskapsunderlag som finns, till exempel Socialstyrelsens nationella riktlinjer, har enligt utredningen inte implementerats i tillräcklig utsträckning. Det bör inom ramen för partnerskapet mellan Socialstyrelsen och huvudmännens modell för kunskapsstyrning finnas goda möjligheter till ett sådant arbetssätt,

där också förutsättningarna för att innefatta även kommunernas hälso- och sjukvård bör kunna vara bättre än tidigare. Utredningen konstaterar vikten av att kunskapsstyrning genomförs samordnat mellan regioner och kommuner för att effektivisera insatserna inom området psykisk hälsa.

Många professioner är involverade i primärvårdens arbete med psykisk ohälsa. Primärvården som har ett brett uppdrag är den vårdaktör som har bäst förutsättningar att med ett holistiskt synsätt vara första vårdnivå för människors såväl fysiska som psykiska vårdbehov. För att kunna göra detta på ett ändamålsenligt sätt krävs en viss grundläggande kunskap om psykisk ohälsa och bemötande hos alla som arbetar inom primärvården. Det krävs också en kunskap om vad olika professioner kan bidra med i arbetet med psykisk ohälsa för att organisera arbetet på ett effektivt sätt, till exempel genom användande av vårdsamordnare eller organisering av psykosociala team. Utredningen har sett utmaningar vad gäller den kunskapen, såväl hos ledningsfunktioner som i kliniska verksamheter. Utredningen ser utifrån detta att det finns behov av kompetenshöjning och fler utbildningsinsatser.

I kapitel 4 har utredningen sett över det internationella läget och redovisar vilka utmaningar Sverige står inför och jämför dem med andra länder gällande psykisk ohälsa och hur olika länder prövar olika strategier och initiativ för att bemöta dessa utmaningar. Utredningen ser även över de svenska förhållandena, med vårdcentraler organiserade med en bred interprofessionell kompetens som grund för primärvården. Detta innebär enligt utredaren goda förutsättningar att dra fördel av primärvårdens och generalisternas specialistkompetens och att man bör bygga vidare på denna styrka i utvecklandet av den svenska primärvårdens omhändertagande av psykisk ohälsa.

I kapitel 5 beskrivs primärvårdens grunduppdrag och utredningen framför vikten av att det ska synliggöras i primärvårdens grunduppdrag att primärvården svarar för hälso- och sjukvård avseende både fysisk och psykisk ohälsa.

I kapitel 6 presenterar utredningen bedömningar av hur primärvården bör arbeta med psykisk ohälsa utifrån genomförda kartläggningar och analyser. Dessa bedömningar redogörs för under tre olika rubriker: Vägen in, Organisering av primärvårdens insatser mot psykisk ohälsa samt Samverkan och samarbete. Utredningen samlar dessa tre områden under ett paraply – Rätt stöd till psykisk hälsa. Modellen utgörs av ett antal principer och arbetsätt som

Farsta stadsdelsförvaltning

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

kombinerade är avsedda att förbättra bemötandet och omhändertagandet av den enskilde, och bättre möta behoven på befolkningsnivå. Tillsammans ska utredningens bedömningar bidra till ett förbättrat omhändertagande av psykisk ohälsa i primärvården.

Utredningen bedömer att förslagen är steg i utvecklingen av en modern, jämlik, tillgänglig och effektiv hälso- och sjukvård, med en stark primärvård som bas. Sammantaget anses förslagen i denna utredning, tillsammans med förslag i tidigare betänkanden, utgöra grunden för en reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem.

För att stärka kraven på samverkan mellan region och kommun föreslår utredningen att regioners och kommuners särskilda ansvar att samverka med varandra vid planering och utveckling av hälso- och sjukvården ska förtydligas.

Utredningens förslag ska ge bättre förutsättningar till teamarbete över vårdgivargränser och bättre förutsättningar för alla aktörer att utföra sitt arbete.

I utredningen föreslås att regioner och kommuner ska medverka i utbildningsfrågor och se till att behovet av platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) tillgodoses då den utgör en god grund för att trygga kommande rekryteringar. Detta ska tydliggöras genom ett i lag reglerat ansvar där det ska anges att regioner och kommuner ska säkerställa att utbildning sker i den hälso- och sjukvård de ansvarar för.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag till hur en bättre hälso- och sjukvård kan byggas upp och effektivisera vård och samverkan inom psykisk hälsa, till gagn för medborgarna.

Förvaltningen ser att samverkan på olika nivåer mellan kommun och region är en förutsättning för att upprätthålla en fortsatt god samordning för enskilda patienter. Förvaltningen vill därför särskilt lyfta fram utredningens förslag att förtydliga regioners och kommuners särskilda ansvar att samverka med varandra vid planering och utveckling av hälso- och sjukvården.

Farsta stadsdelsförvaltning

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör

Therese Grahn
Therese Grahn
Avdelningschef

Bilaga

Betänkandet God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU
2021:6)

Farsta stadsdelsförvaltning

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2021-06-02
Therese Grahn, Avdelningschef	2021-06-02